

HOTĂRÎRE

privind rezultatele controlului asupra activității economico-financiare a Centrului Republican de Televiziune și Radiodifuziune (actualmente – ÎS "Radiocomunicații")

nr. 28 din 21.07.1998

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.85-86/33 din 17.09.1998

* * *

Curtea de Conturi a Republicii Moldova, în prezența directorului ÎS "Radiocomunicații" dl V.Bădulescu, contabilului-șef dl Gh.Blaje, viceministrului finanțelor dl A.Conișescu, viceministrului transporturilor și comunicațiilor dna S.Școla consultantului Direcției generale finanțele economiei naționale a Ministerului Finanțelor dna T.Arcan, a examinat materialele controlului asupra activității economico-financiare a Centrului Republican de Televiziune și Radiodifuziune în perioada 01.01.95 – 01.07.97 și

A CONSTATAT:

Persoanele de răspundere ale Centrului (dnii V.Bădulescu și Gh.Blaje) n-au asigurat îndeplinirea regulilor de bază ale contabilității și întocmirii dărilor de seamă, prevăzute în art.14,15,17 ale [Legii contabilității nr.426-XIII din 04.04.95](#), denaturînd permanent indicii economici de activitate, în urma cărui fapt s-au diminuat volumul de servicii acordate, volumul de servicii realizate, datoriile debitoare etc. În majoritatea cazurilor în registrele de evidență contabilă se înregistrau ca volum de servicii acordate plățile real achitate, și nu invers, astfel diminuîndu-l pe primul, deoarece în multe cazuri plata achitată este cu mult mai mică decît volumul serviciilor acordate.

În a.1995 Centrul a acordat servicii de televiziune și radiodifuziune Companiei de Stat "Teleradio-Moldova" în sumă de 3429,2 mii lei, iar în evidența contabilă s-a reflectat volumul de servicii acordate în sumă de 4033,9 mii lei, diferența de volum în sumă de 604 mii lei fiind acordată, în anii precedenți. În așa mod s-au denaturat indicii economici (volumul de servicii acordate și datoriile debitoare) atît în a.1995, cît și în anii precedenți.

În I semestru al a.1997, din cauză că Compania n-a achitat pe deplin serviciile acordate, volumul lor a fost diminuat cu 550,9 mii lei, în evidența contabilă a Centrului, acesta fiind înregistrat în mărime de 2834,3 mii lei în loc de 3385,2 mii lei.

Acordarea serviciilor de televiziune programului de televiziune "Ostankino" (din 01.04.95 – SATÎ "ORT", Rusia) s-a efectuat cu încălcări și mai grave. La 20.09.94 Centrul și SA "Telecom" (ulterior – SRL "TV-Telecom") au încheiat un contract de folosire în comun a canalelor și mijloacelor tehnice de transmitere a programului "Ostankino" pe teritoriul Republicii Moldova, ultima avînd dreptul să atragă și alți participanți pe bază de contract, incasînd totodată mijloacele bănești de la acordarea serviciilor de publicitate. Din septembrie 1994 pînă în martie 1995 pentru canalul televiziunii "Ostankino" (SA"Telecom") s-au acordat servicii în sumă de 767,2 mii lei, iar în evidența contabilă după SA "Telecom" s-au înregistrat doar în sumă de 337,5 mii lei, diferența de servicii acordate nefiind înregistrată și achitată pînă în prezent.

La 17.07.95 Centrul a încheiat cu SATÎ "ORT" un alt contract de acordare a serviciilor de televiziune, în care condițiile de emisie s-au schimbat de la 19 pînă la 6 ore zilnic. Restul orelor de emisie (10,5 ore) urmau a fi achitate de SRL "TV-Telecom" conform contractului încheiat la 11.04.95. Persoanele de răspundere ale Centrului (T.Arabian), încălcînd normele prevăzute de Legea contabilității și prevederile contractelor nominalizate, au denaturat volumele serviciilor acordate după clienți. În

a.1996, conform contractului, SATÎ "ORT" i s-au acordat servicii în număr de 2190 ore (potrivit programului – 6 ore zilnic) în valoare de 1595,3 mii lei, iar în evidența analitică neîntemeiat s-au înregistrat servicii acordate în număr de 3693 ore (cu 1503 ore mai mult), în sumă de 2762,9 mii lei (respectiv cu 1167,6 mii lei mai mult), care nu sînt confirmate nici de SATÎ "ORT". Practic volumul majorat al serviciilor trebuia înregistrat după SRL "TV-Telecom". În afară de aceasta, volumul serviciilor acordate SRL "TV-Telecom" în perioada supusă controlului a fost diminuat cu 740,8 mii lei. Deci, volumul real diminuat (practic ascuns) al serviciilor acordate S.R.L. "TV Telecom" constituie suma totală de 1908,4 mii lei (740,8 mii lei + 1167,6 mii lei), care nu este înregistrată în evidența contabilă și nici achitată pînă în prezent. În perioada supusă controlului SRL "TV-Telecom" a achitat doar 48,2 la sută, sau 1772,0 mii lei din volumul real al serviciilor acordate (3671,7 mii lei). În evidența contabilă s-au înregistrat ca volume de servicii acordate doar plățile real achitate, restul fiind ascunse după cum s-a menționat.

Pe canalul ORT, în orele de dimineață se mai difuzează programul de televiziune al Ucrainei – UT-1 (cîte 6 ore zilnic). În perioada 01.07.96 – 01.04.97 Centrul a difuzat programul UT-1, neavînd încheiate contracte la concret cu partea ucraineană. Profitîndu-se de lipsa totală a controlului din partea organelor ierarhic superioare și a organelor de control financiar, din vina conducerii Centrului, s-au acordat servicii necomandate de partea ucraineană în sumă de 804,2 mii lei (990 ore). Astfel, în această perioadă din nou a fost ascuns volumul de servicii, care (conform contractelor încheiate) practic se acordau SRL "TV-Telecom", aceasta în toată perioada menționată încasînd banii de la realizarea serviciilor de publicitate (reclamă).

Cu aceleași încălcări au fost înregistrate în evidența contabilă și serviciile acordate canalului TVR-1 (România). Pînă în martie 1995 cheltuielile de difuzare a acestui program s-au restituit din bugetul Republicii Moldova, iar volumul de servicii acordate în I semestru al a.1997 în sumă de 1270,5 mii lei nu a fost înregistrat în evidența contabilă și nici achitat.

Volumul serviciilor acordate SA "Catalan" a fost diminuat în anii 1996-1997 (1 semestru) cu 279,2 mii lei. După încheierea controlului conducerea Centrului s-a adresat cu o cerere în Judecătoria Economică a RM, conform căreia SA "Catalan" trebuia să restituie Centrului datoria în sumă de 171,5 mii lei, care pînă în prezent nu este încasată la cont.

În perioada supusă controlului a fost diminuat considerabil volumul de servicii acordate populației de către Centrul Urban Radioficare cu 1393,0 mii lei.

La acordarea serviciilor radiotelefonice de sistemă "Altai", paralel cu încălcările nominalizate, persoanele de răspundere ale Centrului (dl Gh.Blaje și dna T.Arabian) au admis și cazuri de diminuare a datoriilor debitoare. Astfel, contabilitatea și secția planificare și analize economice ale Centrului, diminuînd volumul real de servicii acordate respectiv

în a.1995 cu 37,2 mii lei,

în a.1996 cu 23,7 mii lei,

în a.1997 cu 0,6 mii lei.

a mai micșorat neîntemeiat cu 61,5 mii lei și datoriile debitoare ale unui șir de firme și organizații, înregistrate în tabela evidenței plăților.

Din lipsa de responsabilitate a persoanelor de răspundere ale Centrului (V.Bădulescu, Gh.Blaje, T.Arabian), în total volumul real al serviciilor acordate s-a diminuat în a.1995 cu 1607,1 mii lei, în a.1996 – cu 2558,2 mii lei și în I semestru al a.1997 – cu 4170,8 mii lei, sau în total în perioada supusă controlului volumul de servicii acordate s-a diminuat cu 8336,1 mii lei. Cu aceeași sumă au fost neîntemeiat micșorate și datoriile debitoare.

Contabilitatea Centrului neîntemeiat a raportat la prețul de cost al volumului de servicii realizate toate cheltuielile efectuate pentru prestarea volumului anual al serviciilor. Aceasta a dus la micșorarea beneficiului impozabil cu 3191,2 mii lei și diminuarea impozitului pe beneficiu cu 906,8 mii lei.

Cu toate că de către Departamentul Control Financiar și Revizie la 19.09.97 a fost efectuat un control financiar, încălcările comise nu au fost depistate.

Conducerea Centrului a prezentat spre aprobare Ministerului Comunicațiilor și Informaticii, prețuri majorate. Prețurile aprobate nu sînt balanțate cu cheltuielile reale și nu corespund realității.

Contabilitatea și secția planificare și analize economice nu țin evidența cheltuielilor în mod separat pe fiecare fel de servicii sau clienți, cheltuielile fiind raportate în întregime la prețul de cost al producției. Reflectarea în volumul de realizare numai a plăților achitate duce la majorarea prețurilor la serviciile achitate de către comanditarii mai disciplinați. Reieșind din modul cum se reflectă și se achită serviciile la Centru (o oră de emisie pentru Compania de Stat "Teleradio-Moldova" este mai scumpă față de același preț al serviciilor acordate altor comanditari), cota serviciilor achitate de către Compania "Teleradio-Moldova" în volumul total de servicii achitate este mai mare decât cota volumului serviciilor acordate în medie cu 10-14 la sută.

Fiind unul din fondatorii Întreprinderii mixte moldo-americane "SUN-TV", Centrul a introdus în fondul statutar al acestei întreprinderi 1526,4 mii lei – încăperile cu o suprafață de 360 m². În decurs de 5 ani de la utilizarea proprietății de stat de către Întreprinderea mixtă Centrul n-a primit dividende, deci în această perioadă proprietatea de stat este utilizată de către ÎM "SUN-TV" fără careva venituri pentru stat. Centrul, în calitate de fondator al Întreprinderii mixte, cu cota de participare 45%, practic s-a eschivat de la participarea în gestionarea acestei întreprinderi. În toată perioada de activitate a Întreprinderii mixte Centrul n-a primit nici o dare de seamă, nici o informație privind activitatea, cheltuielile, veniturile, repartizarea beneficiului obținut de către întreprindere. Aceasta dovedește gestionarea neefectivă și nerațională a patrimoniului statului aflat în posesia Centrului.

Încălcând prevederile [Legii nr.845-XII din 03.01.92](#) cu privire la antreprenoriat și întreprinderi și ale [Legii nr.146 din 16.06.94](#) cu privire la întreprinderea de stat, Ministerul Telecomunicațiilor și Informaticii a lezat drepturile Centrului de a dispune de sine stătător de mijloace financiare proprii. Astfel, prin ordinul nr.254 din 15 noiembrie 1993, s-a instituit Centrul de Decontări Internaționale, la care se încasează banii de la acordarea de servicii canalelor "TV-5" (Franța), programul Radio "Europa Liberă", "BBC" și RFI.

În perioada supusă controlului (01.01.95-01.07.97) Centrul a achitat Centrului de Decontări Internaționale serviciile pentru efectuarea operațiunilor valutare în sumă de 9,8 mii lei, în timp ce ultimul neîntemeiat nu a restituit pe deplin posesorului banii încasați în sumă de 145,0 mii lei.

Încălcările și lacunele depistate în activitatea Centrului de Televiziune și Radiodifuziune (SA "Radiocomunicații") sînt o consecință a ignorării din partea conducerii Centrului a prevederilor actelor normative în vigoare; lipsei totale de control din partea fostei conduceri a ministerului asupra activității Centrului; lipsei de responsabilitate din partea persoanelor de răspundere ale Centrului (V.Bădulescu, Gh.Blaje, T.Arabian), precum și a organelor de control care au efectuat controlul asupra activității economico-financiare, fără a scoate la iveală încălcările nominalizate (Departamentul Control Financiar și Revizie, actul din 12.09.97); lipsei de principialitate din partea conducerii Centrului la formarea prețurilor și la reflectarea volumelor de servicii acordate, care în unele cazuri se falsificau, trecîndu-le de la unii comanditari la alții.

Curtea de Conturi, ținînd cont de încălcările și lacunele depistate în activitatea economico-financiară a Centrului de Televiziune și Radiodifuziune (SA "Radiocomunicații") și în baza art.25 al [Legii nr.312-XIII din 08.12.94](#) privind Curtea de Conturi,

HOTĂRĂȘTE:

1. A cere de la Ministerul Transporturilor și Comunicațiilor dl T.Leancă examinarea materialelor controlului și determinarea gradului de responsabilitate a conducerii Centrului (V.Bădulescu), ținînd cont de încălcările flagrante comise la determinarea beneficiului impozabil, falsificarea volumelor de servicii acordate, gestionarea cu încălcări a patrimoniului statului etc.

2. A cere de la conducerea SA "Radiocomunicații" (dl V.Bădulescu):

- luarea măsurilor urgente pentru lichidarea încălcărilor și lacunelor depistate;
- tragerea la răspunderea stabilită de lege a persoanelor de răspundere, vinovate de încălcările și lacunele comise, îndeosebi a contabilului-șef dlui G.Blaje;
- acordarea serviciilor de radiodifuziune și televiziune comanditarilor solvabili;
- gestionarea rațională și efectivă a patrimoniului de stat, introdus în fondul statutar al întreprinderii mixte "SUN-TV";
- luarea măsurilor necesare pentru asigurarea disciplinei în conformitate cu prevederile legislației și actelor normative în vigoare;

- luarea măsurilor urgente pentru reflectarea corectă în evidența contabilă și încasarea la cont a datoriilor debitoare.

3. A cere Inspectoratului Fiscal Principal de Stat efectuarea unui control asupra încasării în bugetul statului a impozitului din beneficiul diminuat în sumă de 906,8 mii lei.

4. A cere Ministerului Finanțelor (dl A.Arapu) efectuarea unui control al prețurilor aplicate la acordarea de servicii Companiei de Stat "Teleradio-Moldova".

5. A cere de la Ministerul Economiei și Reformelor (Departamentul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat) efectuarea unui control asupra utilizării patrimoniului statului (clădirile Centrului) de către ÎM "SUN-TV" și aplicarea măsurilor prevăzute de legislația în vigoare.

6. A remite prezenta Hotărâre Președintelui RM, Parlamentului și Guvernului pentru luare de atitudine.

7. Despre executarea pct.1, 2, 3, 4, 5, 6 ale prezentei Hotărâri a informa Curtea de Conturi în termen de o lună.

8. Prezenta Hotărâre poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 10 zile de la data primirii.

9. Prezenta Hotărâre se publică în Monitorul Oficial în decurs de 10 zile de la data intrării în vigoare.

PREȘEDINTELE CURȚII DE CONTURI Vasile COZMA

Chișinău, 21 iulie 1998.

Nr.28.